HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

25 iulie 2018*

„Recurs – Uniune vamală – Regulamentul (CEE) nr. 2913/92 – Articolul 239 – Remiterea taxelor la import – Import de țesături de in din Letonia între anul 1999 și anul 2002 – Situație specială – Obligații de supraveghere și de control – Pretinsă corupție a autorităților vamale – Certificat de circulație neautentic – Încredere reciprocă”

În cauza C-574/17 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 28 septembrie 2017,

Comisia Europeană, reprezentată de A. Caeiros și de B.-R. Killmann, în calitate de agenți,

recurentă,

cealaltă parte din procedură fiind:

Combaro SA, cu sediul în Lausanne (Elveția), reprezentată de D. Ehle, Rechtsanwalt,

reclamantă în primă instanță,

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul L. Bay Larsen (raportor), președinte de cameră, și domnii J. Malenovský, M. Safjan, D. Šváby și M. Vilaras, judecători,

avocat general: doamna E. Sharpston,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: germana.

Hotărâre

1 Prin recursul formulat, Comisia Europeană solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 19 iulie 2017, Combaro/Comisia (T-752/14, denumită în continuare „hotărârea atacată”, EU:T:2017:529), prin care acesta a anulat decizia C(2014) 4908 final a Comisiei din 16 iulie 2014 prin care s-a constatat că nu se justifică remiterea taxelor la import într-un anumit caz (REM 05/2013) (denumită în continuare „decizia în litigiu”).

Cadrul juridic

Acordul de asociere

2 Articolul 34 din Acordul european de instituire a unei asocieri între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Letonia, pe de altă parte (JO 1998, L 26, p. 3, denumit în continuare „acordul de asociere”), avea următorul cuprins:

„Protocolul nr. 3 [privind definirea noțiunii «produse originare» și metodele de cooperare administrativă] stabilește regulile de origine în sensul aplicării preferințelor tarifare prevăzute de prezentul acord, precum și metodele de cooperare administrativă.”

3 Articolele 16 și 17 din Protocolul nr. 3 privind definirea noțiunii „produse originare” și metodele de cooperare administrativă, astfel cum a fost modificat prin Decizia nr. 4/98 a Consiliului de asociere între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Letonia, pe de altă parte, din 2 decembrie 1998 cu privire la adoptarea modificărilor Protocolului nr. 3 la acordul european incluse în Decizia nr. 1/97 a Comisiei mixte adoptată în temeiul Acordului privind liberalizarea schimburilor și instituirea unor măsuri de însoțire între Comunitatea Europeană, Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului, pe de o parte, și Republica Letonia, pe de altă parte (JO 1999, L 6, p. 10) (denumit în continuare „Protocolul nr. 3”), precizau că produsele originare din Letonia beneficiau de dispozițiile acordului de asociere pe baza unui certificat de circulație a mărfurilor EUR.1 emis de autoritățile vamale ale țării exportatoare.

4 Articolul 31 alineatul (2) din acest protocol prevedea:

„Pentru a garanta o aplicare corectă a prezentului protocol, Comunitatea și Letonia își acordă reciproc asistență, prin intermediul administrațiilor lor vamale, pentru controlul autenticității certificatelor de circulație a mărfurilor EUR.1 […]”

5 Articolul 32 din protocolul menționat, intitulat „Controlul dovezii de origine”, prevedea la alineatele (1), (3) și (5):

„(1) Controlul ulterior al dovezilor de origine se efectuează prin sondaj sau de fiecare dată când autoritățile vamale ale țării importatoare au îndoieli fondate cu privire la autenticitatea documentelor, la caracterul originar al produselor respective sau la respectarea celorlalte condiții prevăzute de prezentul protocol.

[…]

(3) Controlul este efectuat de către autoritățile vamale din țara exportatoare. În acest sens, ele sunt abilitate să solicite toate probele și să efectueze orice controale ale actelor contabile ale exportatorului sau orice alt control pe care îl consideră necesar.

[…]

(5) Autoritățile vamale care solicită controlul sunt informate în cel mai scurt timp cu privire la rezultatele acestuia. Ele trebuie să indice clar dacă documentele sunt autentice și dacă produsele respective pot fi considerate ca produse originare din […] Letonia […] și dacă îndeplinesc celelalte condiții prevăzute de prezentul protocol."

Codul vamal

6 Articolul 239 alineatul (1) din Regulamentul (CEE) nr. 2913/92 al Consiliului din 12 octombrie 1992 de instituire a Codului vamal comunitar (JO 1992, L 302, p. 1, Ediție specială, 02/vol. 5, p. 58, denumit în continuare „Codul vamal") prevede:

„Drepturile de import […] se pot rambursa sau remite în […] situații […]:

[…]

– care rezultă din circumstanțe care nu implică înșelăciune sau neglijență evidentă din partea persoanei interesate. Situațiile în care se poate aplica această dispoziție și procedura de urmat în acest scop sunt definite în conformitate cu procedura comitetului. […]"

Regulamentul de aplicare

7 Articolul 899 alineatul (2) din Regulamentul (CEE) nr. 2454/93 al Comisiei din 2 iulie 1993 de stabilire a unor dispoziții de aplicare a Regulamentului nr. 2913/92 (JO 1993, L 253, p. 1, Ediție specială, 02/vol. 7, p. 3), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1335/2003 al Comisiei din 25 iulie 2003 (JO 2003, L 187, p. 16, Ediție specială, 02/vol. 16, p. 13) (denumit în continuare „regulamentul de aplicare"), prevede:

„În celelalte cazuri, cu excepția celor în care Comisia trebuie sesizată în legătură cu dosarul, în conformitate cu articolul 905, autoritatea vamală de decizie hotărăște ea însăși să acorde rambursarea sau remiterea valorii drepturilor de import […] atunci când circumstanțele cazului constituie o situație specială care rezultă din circumstanțe ce nu implică nici manipulare, nici neglijență evidentă din partea persoanei interesate.

[…]"

8 Articolul 905 alineatul (1) din regulamentul de aplicare prevede:

„În cazul în care cererea de rambursare sau de remitere menționată la articolul 239 alineatul (2) din [Codul vamal] este însoțită de justificări susceptibile să constituie o situație specială care rezultă din circumstanțe care nu implică nici manipulare, nici neglijență evidentă din partea persoanei interesate, statul membru de care aparține autoritatea vamală de decizie transmite cazul Comisiei pentru ca acesta să fie rezolvat în conformitate cu procedura prevăzută la articolele 906-909 în cazul în care:

– autoritatea consideră că situația specială rezultă dintr-o neîndeplinire a obligațiilor sale de către Comisie […]"

Istoricul litigiului

9 Istoricul litigiului este expus la punctele 1-28 din hotărârea atacată.

10 Decizia în litigiu are ca obiect taxele la import asupra țesăturilor de in care au fost importate de Combaro SA în Uniunea Europeană prin Germania în perioada cuprinsă între 10 decembrie 1999 și 10 iunie 2002 și a căror origine preferențială letonă nu a fost dovedită.

11 În această perioadă, textilele de origine preferențială letonă erau exceptate de la restricțiile la import în temeiul acordului de asociere. Textilele respective nu beneficiau de această exceptare decât în cazul în care importatorul făcea dovada caracterului lor originar printr-un certificat de circulație a mărfurilor EUR.1 eliberat de autoritățile vamale letone la momentul exportului.

12 În speță, Combaro a beneficiat de o scutire de taxe la import întemeiată pe acordul de asociere, acordată de autoritățile vamale germane la prezentarea unui număr de 51 de certificate de circulație a mărfurilor (denumite în continuare „certificatele în litigiu”).

13 În urma unei sesizări efectuate de administrația vamală daneză, Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF) a desfășurat o misiune de anchetă în Letonia. Având în vedere raportul OLAF, Comisia a transmis statelor membre, la 11 septembrie 2002, o comunicare de asistență reciprocă prin care a solicitat un control cu privire la toate importurile de țesături de in provenite din Letonia.

14 Autoritățile vamale germane au solicitat atunci autorităților vamale letone un control ulterior cu privire la certificatele în litigiu. Autoritățile vamale letone au răspuns la cererile autorităților vamale germane prin scrisorile din 7 aprilie, din 2 mai și din 7 mai 2003 (denumite în continuare, împreună, „scrisorile din anul 2003”) după cum urmează:

„[C]ertificate[le] [în litigiu] nu au fost înscrise în registrul vamal. Acestea nu au fost eliberate de autoritățile vamale letone, prin urmare, trebuie să fie considerate nevalabile.”

15 Printr-o decizie din 3 iulie 2003, autoritățile vamale germane au hotărât să inițieze o procedură de recuperare ulterioară a taxelor la import corespunzătoare certificatelor menționate.

16 Între timp, au fost realizate expertize, la solicitarea OLAF, în ceea ce privește certificatele de circulație a mărfurilor prezentate pentru importurile în Danemarca. Din aceste expertize a reieșit, pe de o parte, că amprentele ștampilelor aplicate pe aceste certificate erau probabil autentice și, pe de altă parte, că semnătura care figura pe certificatele menționate era, cu o probabilitate ușor predominantă, cea a unui agent vamal leton.

17 În urma unei decizii a Finanzgericht München (Tribunalul Fiscal din München, Germania), Bundesministerium der Finanzen (Ministerul Federal de Finanțe, Germania) a adresat societății Combaro rugămintea de a-și exprima punctul de vedere și a prezentat Comisiei, la 3 septembrie 2013, o cerere de remitere a taxelor la import în temeiul articolului 239 din Codul vamal. Comisia a deschis, în consecință, procedura REM 05/2013.

18 La 16 iulie 2014, Comisia a adoptat decizia în litigiu.

19 În considerentul (32) al acestei decizii, Comisia a apreciat că nu exista o situație specială, în sensul articolului 239 din Codul vamal, care ar fi cauzată de neîndeplinirea obligațiilor de către autoritățile vamale letone, dat fiind că nu putea concluziona că aceste autorități participaseră la eliberarea certificatelor în litigiu.

20 Comisia a examinat de asemenea dacă săvârșise ea însăși o încălcare în cadrul supravegherii aplicării corecte a acordului de asociere. În considerentele (36)-(41) ale deciziei în litigiu, aceasta a concluzionat că comportamentul său nu conducea la o situație specială.

21 Întrucât, în considerentul (45) al acestei decizii, Comisia a constatat că nu se justifica o remitere a taxelor la import, în lipsa unei situații speciale, în sensul articolului 239 din Codul vamal, aceasta a adăugat, în considerentele (48)-(52) ale deciziei menționate, că Combaro nu a făcut dovada diligenței necesare.

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

22 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 12 noiembrie 2014, Combaro a formulat o acțiune având ca obiect anularea deciziei în litigiu. În susținerea acestei acțiuni, Combaro a invocat un motiv unic, întemeiat pe încălcarea articolului 239 din Codul vamal.

23 Prin hotărârea atacată, Tribunalul a anulat decizia în litigiu și a obligat Comisia să suporte propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de Combaro.

Concluziile părților

24 Prin recursul formulat, Comisia solicită Curții:

– anularea hotărârii atacate;

– respingerea acțiunii formulate în primă instanță de Combaro și

– obligarea Combaro la plata cheltuielilor de judecată aferente procedurii de recurs și procedurii în primă instanță.

25 Combaro solicită Curții respingerea recursului și obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recurs

26 În susținerea recursului, Comisia invocă patru motive.

27 În speță, este necesar să se examineze împreună primul și al doilea motiv de recurs, întemeiate pe o eroare de calificare juridică a faptelor și, respectiv, pe o denaturare a elementelor de probă în ceea ce privește existența unei situații speciale.

Argumentația părților

28 Prin intermediul primului motiv invocat, Comisia susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de calificare juridică a faptelor în ceea ce privește existența unei situații speciale, în sensul articolului 239 din Codul vamal, prin faptul că a considerat că Comisia nu dispunea de informații suficiente și că nu și-a îndeplinit obligațiile de supraveghere în cadrul acordului de asociere.

29 În primul rând, Tribunalul nu ar fi ținut seama de măsurile deja adoptate de Comisie pentru a obține informații referitoare la comerțul cu țesături de in între Uniune și Letonia, care include de asemenea situația societății Combaro.

30 În al doilea rând, Tribunalul ar fi formulat aprecieri eronate în ceea ce privește măsurile pe care ar fi trebuit să le adopte Comisia.

31 În această privință, Comisia susține printre altele că Tribunalul a criticat în mod eronat Comisia pentru distrugerea amprentelor ștampilelor de către autoritățile vamale letone, deși el însuși a arătat că nu exista vreo obligație de păstrare a ștampilelor utilizate.

32 În plus, ea susține că, având în vedere confirmarea iterativă a acestor autorități în ceea ce privește caracterul neautentic al certificatelor în litigiu, afirmația Tribunalului potrivit căreia Comisia ar fi trebuit să impună autorităților menționate o adevărată reexaminare a acestor certificate ar fi viciată de diferite erori.

33 Astfel, aceleași autorități ar fi examinat certificatele în litigiu în cursul anilor 2003 și 2007 și ar fi făcut, în două rânduri, aceleași declarații. Prin urmare, Tribunalul nu s-ar putea întemeia pe faptul că semnatarul scrisorilor din anul 2003 a fost condamnat penal, întrucât răspunsul care figurează în scrisoarea din 26 iunie 2007 (denumit în continuare „răspunsul din anul 2007”) este, în orice caz, semnat de un alt funcționar și, în consecință, nu prezintă nicio neregulă.

34 În acest context, Tribunalul ar fi neglijat faptul că Comisia ar fi ținută, în conformitate cu jurisprudența Curții, de controlul ulterior efectuat de autoritățile vamale letone. Dimpotrivă, Tribunalul chiar ar fi criticat Comisia pentru că nu și-a îndeplinit obligația respectivă și, prin urmare, ar fi apreciat în mod eronat că aceasta ar fi trebuit să caute informații suplimentare.

35 Prin intermediul celui de al doilea motiv, Comisia susține, mai întâi, că Tribunalul a denaturat elemente de probă atunci când a afirmat că directorul adjunct al autorităților vamale letone, semnatar al certificatelor în litigiu și al corespondenței în cadrul controlului ulterior, a fost condamnat pentru acțiuni ilegale în cadrul funcțiilor sale. Dintr-o simplă comparație între diferitele înscrisuri din dosar ar reieși astfel că certificatele în litigiu nu au fost semnate de această persoană.

36 În continuare, hotărârea atacată ar fi afectată de o altă denaturare a elementelor de probă, în măsura în care constată că autoritățile vamale letone nu au putut furniza amprentele ștampilelor originale ale birourilor vamale în cauză.

37 În sfârșit, aceste două denaturări ar fi decisive, întrucât, în lipsa lor, Tribunalul ar fi trebuit să constate că nu era necesară adoptarea unor măsuri suplimentare de către Comisie.

38 Combaro solicită respingerea primului și a celui de al doilea motiv de recurs.

39 Ea susține, în această privință, că măsurile adoptate de Comisie constituie măsuri generale care erau insuficiente în speță.

40 În ceea ce privește măsurile suplimentare cerute din partea Comisiei, acestea ar fi trebuit efectiv să fie adoptate. În special, ar fi fost necesare verificări efective ale certificatelor în litigiu, întrucât, din cauza elementelor evidențiate de Tribunal, ar fi dispărut baza unei încrederi reciproce. Autoritățile unei țări în privința cărora ar exista o suspiciune de corupție nu pot pretinde o asemenea încredere. În acest context, Comisia ar supraestima importanța acordată de Tribunal identității semnatarului scrisorilor din anul 2003. Astfel, acestea nu ar constitui decât un indiciu printre alte indicii.

41 Nici răspunsul din anul 2007 nu ar avea valoarea pe care i-o atribuie Comisia, întrucât acesta nu poate servi drept confirmare demnă de încredere a scrisorilor din anul 2003 și nu s-ar baza pe o examinare efectivă a datelor cauzei.

42 Pe de altă parte, deși recunoaște că directorul adjunct al autorităților vamale letone nu a semnat certificatele în litigiu, ci numai scrisorile din anul 2003, Combaro arată că semnatarul acestor certificate nu este cunoscut și lucra sub autoritatea directorului adjunct menționat. În plus, la scrisorile din anul 2003 ar fi fost anexate copii ale certificatelor în litigiu, de unde ar rezulta că aceste certificate și aceste scrisori trebuie considerate ca formând un întreg.

43 Nici cea de a doua denaturare invocată de Comisie nu ar putea fi admisă.

Aprecierea Curții

44 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că articolul 239 din Codul vamal coroborat cu articolul 905 din regulamentul de aplicare constituie o clauză generală de echitate destinată să acopere o situație excepțională în care s-ar găsi declarantul în raport cu ceilalți operatori care desfășoară aceeași activitate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 februarie 2011, Bolton Alimentari, C-494/09, EU:C:2011:87, punctul 54, și Hotărârea din 22 martie 2012, Portugalia/Transnáutica, C-506/09 P, EU:C:2012:156, punctul 65).

45 Această clauză generală de echitate presupune remiterea taxelor la import dacă sunt îndeplinite două condiții, și anume existența unei situații speciale și absența unei neglijențe evidente și a dolului din partea persoanei obligate la plata taxelor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 iulie 2008, C.A.S./Comisia, C-204/07 P, EU:C:2008:446, punctul 86).

46 În hotărârea atacată, Tribunalul a concluzionat, la finalul examinării primului aspect al motivului unic invocat de Combaro, că Comisia considerase în mod eronat în decizia în litigiu că această societate nu se afla într-o situație specială, în sensul articolului 239 din Codul vamal.

47 Din cuprinsul punctelor 90 și 91 din hotărârea menționată reiese că această concluzie se întemeiază pe aprecierea potrivit căreia, pe de o parte, Comisia considerase în mod eronat că dispunea de suficiente informații care să îi permită să evalueze situația și, pe de altă parte, că această instituție nu adoptase măsurile concrete care erau în sarcina sa în temeiul misiunii sale de supraveghere și de control al aplicării corecte a acordului de asociere.

48 Astfel, Tribunalul a considerat în special la punctele 77 și 85 din hotărârea menționată că Comisia ar fi trebuit mai curând să clarifice împrejurările cauzei și că, deși această instituție și-a utilizat pe deplin prerogativele, caracterul autentic sau fals al certificatelor în litigiu ar fi putut fi stabilit cu mai multă certitudine.

49 În această privință, Tribunalul a considerat la punctele 87 și 88 din aceeași hotărâre că Comisia nu se putea limita în mod valabil la răspunsurile date de autoritățile vamale letone în cadrul controlului ulterior pentru a se pronunța cu privire la situația societății Combaro și că ar fi trebuit să își utilizeze prerogativele, în pofida acestor răspunsuri.

50 Or, trebuie arătat că, după cum subliniază Comisia, reiese dintr-o jurisprudență constantă a Curții, menționată la punctul 86 din hotărârea atacată, că sistemul de cooperare administrativă instituit printr-un protocol care cuprinde, într-o anexă la un acord încheiat între Uniune și o țară terță, norme privind originea produselor se întemeiază pe o încredere reciprocă între autoritățile statelor membre de import și cele ale țării exportatoare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 decembrie 2011, Afasia Knits Deutschland, C-409/10, EU:C:2011:843, punctul 28, și Hotărârea din 24 octombrie 2013, Sandler, C-175/12, EU:C:2013:681, punctul 49).

51 Curtea a dedus de aici, în ceea ce privește mai precis controlul ulterior al certificatelor EUR.1 eliberate de țara exportatoare, că concluziile și aprecierile făcute în mod legal de autoritățile acestei din urmă țări se impun, în principiu, autorităților statului membru de import (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 februarie 2010, Brita, C-386/08, EU:C:2010:91, punctele 62 și 63, precum și Hotărârea din 15 decembrie 2011, Afasia Knits Deutschland, C-409/10, EU:C:2011:843, punctul 29).

52 Aceste principii sunt pe deplin pertinente în ceea ce privește aplicarea acordului de asociere, din moment ce din articolele 17 și 32 din Protocolul nr. 3 rezultă că autorităților țării exportatoare le revine sarcina de a elibera certificatele EUR.1, de a controla, în acest scop, originea mărfurilor în cauză și de a lua poziție, dacă este cazul, cu privire la autenticitatea unor astfel de certificate.

53 În plus, principiile menționate trebuie să fie transpuse *mutatis mutandis* în cazul relațiilor dintre Comisie și autoritățile vamale ale țării exportatoare atunci când această instituție se pronunță asupra autenticității certificatelor de circulație a mărfurilor pentru a aprecia existența unei situații speciale, în sensul articolului 239 din Codul vamal.

54 Astfel, în acest caz specific, pentru a se pronunța asupra rambursării sau a remiterii taxelor la import, Comisia este chemată să examineze, în locul autorităților vamale ale statului membru de import, condițiile de import al anumitor mărfuri și aplicarea normelor vamale pertinente, în special a celor referitoare la autenticitatea certificatelor de circulație a mărfurilor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 iulie 2008, C.A.S./Comisia, C-204/07 P, EU:C:2008:446, punctul 90).

55 În acest context, principalele motive prezentate în jurisprudența Curții ca justificând mecanismul de cooperare administrativă întemeiat pe încrederea acordată rezultatelor controalelor ulterioare realizate de autoritățile țării exportatoare – și anume faptul că acestea sunt cele mai în măsură să efectueze acest control, împrejurarea că un asemenea sistem are avantajul de a conduce la rezultate certe și uniforme și necesitatea garantării unei recunoașteri reciproce a deciziilor adoptate de autoritățile Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 iulie 1984, Les Rapides Savoyards și alții, 218/83, EU:C:1984:275, punctele 26 și 27, precum și Hotărârea din 17 iulie 1997, Pascoal & Filhos, C-97/95, EU:C:1997:370, punctul 32) – presupun că concluziile la care au ajuns autoritățile țării exportatoare se impun, în principiu, Comisiei, atunci când această instituție apreciază existența unei situații speciale, în sensul articolului 239 din Codul vamal.

56 Având în vedere cele ce precedă, Comisia este îndreptățită să susțină că, în principiu, era obligată să se întemeieze pe concluziile și pe aprecierile făcute în mod legal de autoritățile vamale letone, în cadrul controlului ulterior prevăzut de acordul de asociere, pentru a se pronunța asupra autenticității certificatelor în litigiu.

57 Desigur, încrederea astfel acordată acestor autorități nu înseamnă că Comisia nu poate să fie chemată, în niciun caz, să desfășoare anchete pentru a aprecia autenticitatea unor asemenea certificate.

58 Astfel, în Hotărârea din 25 iulie 2008, C.A.S./Comisia (C-204/07 P, EU:C:2008:446), la care a făcut referire Tribunalul printre altele la punctele 70-74 din hotărârea atacată, Curtea a considerat că Comisia ar fi trebuit să ia măsuri concrete pentru a verifica autenticitatea certificatelor de circulație a mărfurilor și că o omisiune în acest sens putea constitui o situație specială.

59 Totuși, în cauza în care s-a pronunțat această hotărâre, obligația de a efectua astfel de investigații detaliate privind certificatele de acest fel, în cadrul misiunii generale de supraveghere și de control ale aplicării unui acord de asociere, care îi revine Comisiei, era justificată de împrejurări foarte specifice, legate de faptul că autoritățile vamale ale țării exportatoare formulaseră aprecieri afectate de ambiguități și de incoerențe cu privire la aceste certificate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 iulie 2008, C.A.S./Comisia, C-204/07 P, EU:C:2008:446, punctul 111).

60 În aceste condiții, în pofida încrederii datorate, în principiu, acestor autorități, Comisia nu era în măsură, în cauza menționată, să se pronunțe asupra cererii care i-a fost prezentată doar pe baza răspunsurilor furnizate de aceste autorități.

61 În schimb, în prezenta cauză, hotărârea atacată nu cuprinde niciun element potrivit căruia Tribunalul ar fi constatat că răspunsurile furnizate de autoritățile vamale letone prezentau un caracter ambiguu sau incoerent. Dimpotrivă, din cuprinsul punctului 87 din hotărârea atacată reiese că Tribunalul a considerat că Comisiei îi revenea obligația de a se îndepărta de concluziile la care ajunseseră aceste autorități.

62 Pentru a justifica această soluție, Tribunalul s-a întemeiat pe caracterul succint al constatărilor făcute de autoritățile menționate și pe faptul că confirmarea constatărilor, în cursul anului 2007, nu era rezultatul unei adevărate reexaminări a dosarului, dar și pe o serie de fapte prezentate ca indicii ale unei posibile implicări a acelorași autorități în eliberarea certificatelor în litigiu.

63 Mai precis, la punctul 75 din hotărârea atacată, Tribunalul a făcut următoarele constatări:

– controlul ulterior referitor la certificatele în litigiu a fost inițiat ca urmare a anchetei efectuate de OLAF cu privire la importurile de țesături de in în Danemarca;

– raportul OLAF face dovada unui tranzit foarte scurt al țesăturilor de in într-un antrepozit vamal leton pentru a disimula originea mărfurilor în discuție;

– expertizele efectuate cu privire la amprentele ștampilelor și la semnăturile care figurează pe certificatele utilizate pentru importurile în Danemarca, în urma raportului OLAF, demonstrează că era vorba probabil despre amprente ale ștampilelor și despre semnături autentice;

– amprentele ștampilelor care figurează pe certificatele în litigiu prezintă un grad mare de similitudine cu amprentele ștampilelor autentice ale autorităților vamale letone;

– directorul adjunct al autorităților vamale letone, domnul R., semnatar al certificatelor în litigiu și al scrisorilor în cadrul controlului ulterior, a fost condamnat pentru acțiuni ilegale în cadrul funcțiilor sale;

– autoritățile vamale letone s-au aflat în incapacitatea de a furniza amprentele ștampilelor originale utilizate de birourile vamale în cauză, și anume birourile vamale din Jelgava [(Letonia)] și din Bauska [(Letonia)];

– rapoarte ale Comisiei stabilesc existența unui climat de corupție, în special în cadrul autorităților vamale letone;

– importurile de țesături de in provenite din Letonia au crescut și au depășit capacitățile de producție ale acestei țări.

64 Or, fără a fi nevoie să se stabilească dacă anumite împrejurări pot justifica eventual îndepărtarea Comisiei de aprecierile univoce formulate de autoritățile vamale ale țării exportatoare, este necesar să se constate că considerațiile formulate de Tribunal nu sunt, în orice caz, de natură să justifice concluzia la care a ajuns și, prin urmare, să stea la baza respingerii argumentului Comisiei potrivit căruia aceasta trebuia neapărat să respecte rezultatele controlului ulterior al certificatelor în litigiu efectuat de autoritățile vamale letone.

65 Astfel, trebuie arătat, în primul rând, că constatarea efectuată de Tribunal potrivit căreia autoritățile vamale letone nu au fost în măsură să furnizeze amprentele ștampilelor originale utilizate de birourile vamale din Jelgava și din Bauska nu poate repune în discuție încrederea care trebuie să fie acordată acestor autorități.

66 Astfel, după cum arată Comisia în recursul formulat, deși Republica Letonia a comunicat în timp util specimene ale amprentelor ștampilelor utilizate de birourile sale vamale, nicio dispoziție a acordului de asociere nu obliga autoritățile vamale letone să păstreze, ulterior, amprente ale ștampilelor autentice – ceea ce Tribunalul a subliniat de altfel la punctul 80 din hotărârea atacată – sau să păstreze ștampilele care permit realizarea acestor amprente, odată ce acestea nu mai erau utilizate.

67 În al doilea rând, împrejurarea că un director adjunct al autorităților vamale letone a fost condamnat pentru acțiuni ilegale în cadrul funcțiilor sale și că rapoarte ale Comisiei menționează un climat de corupție în cadrul acestor autorități nu are un caracter decisiv în speță.

68 Pe de o parte, după cum confirmă de altfel și Combaro, Comisia arată în mod întemeiat că dintr-o simplă comparație între scrisorile din anul 2003 și certificatele în litigiu – care figurează, toate, în anexa B-4 la memoriul în apărare prezentat de Comisie în primă instanță – reiese că semnăturile aplicate pe aceste diverse documente diferă semnificativ.

69 Prin urmare, Tribunalul a denaturat elementele de probă prezentate în fața sa atunci când a apreciat că domnul R. putea fi considerat ca fiind semnatarul atât al acestor scrisori, cât și al acestor certificate.

70 Pe de altă parte, presupunând că condamnarea semnatarului scrisorilor amintite și climatul general de corupție despre care se menționa în rapoarte ale Comisiei în perioada în care au avut loc importurile, mai precis între anii 1999 și 2002, ar putea prezenta relevanță pentru aprecierea importanței care trebuie acordată poziției adoptate în cursul anului 2003 de autoritățile vamale letone, trebuie să se constate că aceste elemente nu pot fi determinante în speță.

71 Astfel, din cuprinsul punctelor 16 și 88 din hotărârea atacată rezultă printre altele că aceste autorități au confirmat că certificatele în litigiu trebuiau să fie considerate nevalabile în răspunsul din anul 2007, care nu a fost semnat de domnul R. și a fost trimis la o dată la care nici nu s-a pretins, nici, *a fortiori*, nu s-a dovedit că autoritățile menționate se confruntau cu o problemă sensibilă de corupție și la care, în plus, Republica Letonia era deja membră a Uniunii.

72 Împrejurarea că scrisorile din anul 2003 se limitează la scurte afirmații și că nu s-a dovedit că confirmarea intervenită în cursul anului 2007 rezulta în urma unor noi verificări nu poate lipsi de importanță pozițiile adoptate de aceste autorități, din moment ce acordul de asociere nu prevede nicio formalitate specială în această privință și din jurisprudența Curții reiese că autoritățile vamale ale Uniunii sunt ținute de rezultatele unui control ulterior, chiar și atunci când acestea sunt comunicate fără nicio motivare sau sub forma unei semnături aplicate pe un proces-verbal întocmit de OLAF la finalul unei anchete (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 iulie 1997, Pascoal & Filhos, C-97/95, EU:C:1997:370, punctele 30-33, precum și Hotărârea din 15 decembrie 2011, Afasia Knits Deutschland, C-409/10, EU:C:2011:843, punctul 40).

73 În acest context, Comisia are temei să susțină că celelalte indicii enumerate la punctul 75 din hotărârea atacată nu sunt suficiente pentru a justifica concluzia la care a ajuns Tribunalul la punctul 87 din această hotărâre, și anume că Comisia trebuia să își utilizeze prerogativele, în pofida răspunsurilor date de autoritățile vamale letone.

74 Astfel, împrejurarea că controlul ulterior al certificatelor în litigiu a fost inițiat în urma unei anchete a OLAF – desfășurată cu privire la alte certificate de circulație a mărfurilor prezentate cu ocazia unor importuri într-un alt stat membru –, care condusese la suspiciuni privind implicarea anumitor agenți ai autorităților vamale letone în operațiuni frauduloase, atât din cauza modalităților în care fuseseră realizate aceste operațiuni, cât și din cauza caracteristicilor acestor certificate, nu poate avea ca efect lipsirea, în general, de orice importanță a verificărilor efectuate de aceste autorități cu privire la astfel de certificate, cu înlăturarea totală a mecanismului de cooperare administrativă prevăzut în Protocolul nr. 3.

75 De asemenea, deși creșterea importurilor de țesături de in provenite din Letonia peste capacitățile de producție ale acestei țări putea dovedi existența anumitor operațiuni frauduloase, ea nu permitea să se demonstreze nici implicarea directă și generală a autorităților vamale letone în operațiunile respective, nici, *a fortiori*, implicarea lor în emiterea certificatelor în litigiu.

76 Pe de altă parte, încrederea acordată autorităților vamale ale țării exportatoare nu poate fi repusă în discuție pe baza unei aprecieri a unui element din certificatele contestate, precum ștampilele aplicate pe acestea, fără a fi exclus riscul obligării Comisiei să substituie sistematic controlul acestor autorități cu propriul control în ceea ce privește autenticitatea certificatelor de circulație a mărfurilor și fără a fi exclus riscul încălcării, în acest fel, a principiilor amintite la punctele 50-56 din prezenta hotărâre.

77 Din ansamblul considerațiilor care precedă rezultă că Tribunalul a săvârșit o eroare de calificare juridică a faptelor în ceea ce privește existența unei situații speciale în sensul articolului 239 din Codul vamal atunci când a considerat că, pentru motivele menționate la punctul 62 din prezenta hotărâre, Comisia nu se putea baza pe răspunsurile clare furnizate de autoritățile vamale letone pentru a aprecia autenticitatea certificatelor în litigiu și că această instituție ar fi trebuit, dimpotrivă, să își utilizeze prerogativele în acest scop, în pofida răspunsurilor respective.

78 Prin urmare, Tribunalul nu a putut constata în mod valabil la punctele 90 și 91 din hotărârea atacată că Comisia considerase în mod eronat că dispunea de suficiente informații care să îi permită să evalueze situația și că această instituție nu adoptase măsurile concrete care erau în sarcina sa în temeiul misiunii sale de supraveghere și de control al aplicării corecte a acordului de asociere. Rezultă că deducțiile făcute de Tribunal în ceea ce privește caracterul fondat al primului aspect al motivului unic prezentat în primă instanță de Combaro, care constituie suportul necesar al dispozitivului hotărârii atacate, trebuie să fie respinse.

79 În consecință, întrucât primul și al doilea motiv de recurs trebuie să fie admise, se impune anularea hotărârii atacate, fără a fi nevoie să se examineze celelalte motive invocate de Comisie în susținerea recursului său.

Cu privire la litigiul din primă instanță

80 În conformitate cu articolul 61 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, în cazul în care anulează decizia Tribunalului, Curtea poate să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul atunci când acesta este în stare de judecată.

81 Această situație se regăsește în prezenta cauză. Prin urmare, trebuie să se examineze acțiunea având ca obiect anularea deciziei în litigiu, introdusă de Combaro.

82 Primul aspect al motivului unic al acestei acțiuni, întemeiat pe încălcarea condiției referitoare la existența unei situații speciale, în sensul articolului 239 din Codul vamal, este compus din mai multe argumente privind diverse pretinse neîndepliniri ale obligațiilor, imputate autorităților vamale letone, respectiv Comisiei și autorităților vamale germane.

83 Cu titlu introductiv, trebuie să se constate că, deși Combaro invocă, pentru a demonstra aceste diverse neîndepliniri ale obligațiilor, constatări făcute, în opinia sa, de o instanță națională, din jurisprudența Curții rezultă că, în situația în care se pronunță asupra unui caz determinat în cadrul articolului 239 din Codul vamal, Comisia nu poate fi obligată să respecte o decizie pronunțată anterior de o asemenea instanță (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 noiembrie 2008, Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading, C-375/07, EU:C:2008:645, punctul 69), *a fortiori* atunci când această decizie urmărește doar să stabilească dacă autoritățile vamale ale statului membru de import trebuie să transmită Comisiei un caz, pentru ca aceasta să se pronunțe asupra unei eventuale aplicări a acestei dispoziții.

84 Din textul scrisorilor din 7 aprilie și din 7 mai 2003, trimise de autoritățile vamale letone în cadrul controlului ulterior al certificatelor în litigiu, precum și din cel al răspunsului din anul 2007, care confirmă rezultatele acestui control, reiese că autoritățile menționate au afirmat în mod constant, fără ambiguitate și fără incoerență, că nu au emis certificatele respective, ceea ce implică faptul că acestea nu erau considerate autentice de aceleași autorități.

85 Argumentul societății Combaro, potrivit căruia rezultatele acestui control ulterior al certificatelor în litigiu trebuie să fie înlăturate, în măsura în care ar prezenta ambiguități și incoerențe comparabile cu cele prezentate în Hotărârea din 25 iulie 2008, C.A.S./Comisia (C-204/07 P, EU:C:2008:446), nu poate fi, așadar, admis.

86 În plus, din cuprinsul punctelor 50-77 din prezenta hotărâre rezultă că, în aceste condiții, trebuie neapărat să se respingă argumentele prezentate de Combaro pentru a demonstra că îi revenea Comisiei sarcina de a iniția investigații referitoare la autenticitatea acestor certificate, în pofida constatărilor făcute de autoritățile vamale letone, și că, prin faptul că s-a sustras de la această sarcină, Comisia nu și-a respectat obligațiile. Prin urmare, Combaro nu a demonstrat că Comisia nu putea considera în mod valabil, în decizia în litigiu, că certificatele menționate nu erau autentice.

87 În consecință, trebuie de asemenea să se respingă argumentul societății Combaro referitor la pretinsele neîndepliniri ale obligațiilor de către autoritățile vamale letone, din moment ce acesta se bazează pe ideea potrivit căreia, din cauza corupției agenților lor și a carențelor în organizarea lor, autoritățile respective ar fi emis efectiv în mod eronat certificatele în litigiu și, prin urmare, ar fi împiedicat stabilirea autenticității acestora.

88 De asemenea, nu poate fi admis argumentul societății Combaro întemeiat pe pretinsele abțineri de a acționa ale autorităților vamale germane, întrucât aceste abțineri ar fi legate de faptul că aceste autorități ar fi constatat, în mod eronat și fără suficientă diligență, caracterul neautentic al certificatelor respective.

89 În sfârșit, argumentele prin care se urmărește să se demonstreze că Comisia nu și-ar fi îndeplinit obligațiile, întrucât nu a luptat suficient împotriva corupției autorităților vamale letone și nu a publicat un aviz destinat să avertizeze importatorii cu privire la situația existentă în Letonia la acel moment, trebuie, în orice caz, să fie respinse ca inoperante, în măsura în care nu au nicio legătură cu condițiile în care Combaro a realizat importurile în discuție în decizia în litigiu. Astfel, argumentele respective nu ar putea prezenta relevanță în această privință decât dacă certificatele în litigiu au fost într-adevăr emise de aceste autorități, exact ceea ce nu s-a demonstrat.

90 Rezultă din cele ce precedă că Combaro nu a dovedit că Comisia ar fi constatat în decizia în litigiu, în mod eronat, că nu fusese demonstrată existența unei situații speciale, în sensul articolului 239 din Codul vamal și, prin urmare, că primul aspect al motivului unic prezentat de Combaro în primă instanță trebuie să fie respins.

91 Întrucât existența unei situații speciale este o condiție *sine qua non* pentru a se putea solicita o rambursare sau o remitere a taxelor la import, al doilea aspect al motivului unic al Combaro, întemeiat pe inexistența unei neglijențe evidente din partea sa, trebuie să fie considerat inoperant (a se vedea în acest sens Ordonanța din 10 iunie 2010, Thomson Sales Europe/Comisia, C-498/09 P, nepublicată, EU:C:2010:338, punctul 97).

92 În consecință, acțiunea având ca obiect anularea deciziei în litigiu introdusă de Combaro trebuie să fie respinsă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

93 Potrivit articolului 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, atunci când recursul este fondat, iar Curtea soluționează ea însăși în mod definitiv litigiul, aceasta se pronunță asupra cheltuielilor de judecată.

94 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din regulamentul de procedură menționat, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acesta, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.

95 Întrucât Combaro a căzut în pretenții, iar Comisia a solicitat obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată, se impune obligarea Combaro la plata cheltuielilor de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară și hotărăște:

1) Anulează Hotărârea Tribunalului Uniunii Europene din 19 iulie 2017, Combaro/Comisia (T-752/14, EU:T:2017:529).

2) Respinge acțiunea Combaro SA.

3) Combaro SA suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de Comisia Europeană.

Semnături